

MARKOVICS JÁNOS:

LEVÉL ANYÁMHOZ

Dachau, 1945 február 6-án.
Anyám! Levelemet írom
nem fehér papíron,
lenyűzött emberbőrön fut véres körömceruzám.

Anyám! Ne sírj, ha soraimat megkapod,
bár tudom, hogy az, amiről írok, fájni fog neked,
s tudom, hogy ettől halkabb lesz az éneked,
amely vörös szabadságbölcst ringatott.

Látlak most otthon gyalura éhes asztal mellett,
előtted Marx, Engels, Lenin könyve,
s csöpög a lámpa bűzös petróleumkömnye...
s nézlek, míg itten az ég a nagy nőstény épp újhold-született előtt,

Körülötted örök állástól fáradt székek állnak,
amelyek lábaiból a szu már kirágta az erőt.
S látlak az ablak előtt,
ahol a szemeid barnán reám várnak.

Anyám! Miattam ne töltsed álmatlanul az éjszakát,
Ennek így kellett lenni,
az igazság vörös köntösét magamra venni,
s hordozni utcán, falun, városan át.

Ne aggódj! Semmi bajom sincs, anyám,
mert az nem baj, hogy bántanak,
hogy hátamon a korbácsok véres barázdát szántanak,
s az se baj, hogy a kíncok harapásától véremet issza a szám.

Nem baj, nem, nem, anyám,
az se baj, hogy rágnak a tetvek,
az se, hogy szenny, piszok esz meg,
s az se baj, hogy testemen csizmák szöges dühe vad kánkánt jár,

Nem, nem baj, semmi az egész,
az se számít már nekem, anyám,
hogy nincs étel, ital, kanál, pohár,
s az se számít, hogy rozsdás fogait vicsorgatja rám a lusta dögvész.

Nem, nem, nem baj, nem számít semmi,
hogy nyaldos a tifusz tüzes láznyelve,
vagy, hogy ruhámhoz ragaszt a vérhas gennyes enyve,
s az se lesz baj, hogyha belőlem az emberre éhes kenencék kérnek enni.

Anyám! Ne bánkódj, ne sírj,
Ne sajnáld a vörös bölcstő fiát,
akí járja a nagy csillagos kálváriát,
s anyám! Nekem választ ne írj.

Anyám! Én nem jövök vissza már,
mert innen nincs kiút,
s aki ebbe a sötétség-zsákba jut,
az világosság-nyílásra többé sohase talál.

De ha mégis egyszer a fiad visszajön,
amikor a gázkamrák gázbafullnak,
amikor az ember-égető kemencék darabokra hullnak,
s amikor a krematórium jajos kéménye ledől.

Amikor feltámadnak a csíkos hullahegyek,
amikor a kezekről lehull a láncc,
amikor megbénul a lélektaposó csizmatánc,
s amikor zöld csömört kapnak a dögevő legyek.

Akkor! Jaj a gyűlőt szörnyetegnek!
Jaj annak, ki a húsunkat tépte,
jaj annak, ki a lelkünket elmérte,
jaj az emberírtó állatförfogeteknek,

S jaj annak, ki a hugunkat gyalázat-nászba hordta,
jaj annak, ki a gyermekünket égő olajba dobta,
jaj annak, aki a szemünket gödréből kilopta,
s jaj annak, ki a kertünk liliomait tiperta.

Anyám! Jaj, ezerszer jaj annak,
ki a vörös bölcsőt trágývával takarta,
ki a csillag lényét ködözni akarta,
s ki gátat emelt a szabadságvilharnak.

Anyám! Ne sírj, légy reám büszke,
a pókszörny ma még mérget lehel,
ma még emberszívet legel,
de holnap már átfúrja torz testét a csillagtüske.

Anyám! Nem írok neked több levelet,
csak ezt az egyet, csak ezt egyedül,
míg a krematóriumban Izrael-venőcsok utolsó sikolya hegedül,
s míg a halál piros nyelvével a kemencékből kinevet.

Nem írok többé, édesanyám,
itt nincs papír, bár a bőriünkben van elég,
s a vérünkben tintának akadna még,
de az kell lemoshatatlan színné a szabadság zászlaján.

Anyám! A ma nekünk bármij ricszat ad,
tűrjünk a holnap pergő, ítéletlávás vulkán dobjaéért,
s a füstkepcsók néma, csontatómökká vált sarlófoglyaiért,
mert valahol, égen, földön, tüzön, vizen a hajnal már vörösen virrad.